

Shanghai koploper in PISA?

Chinese kinderen lopen drie jaar vóór op hun Westerse leeftijdgenoten, kopte De Morgen (17/2/2012).¹ Nauwkeuriger geformuleerd: in 2010 is uit het internationale PISA-onderzoek gebleken dat de gemiddelde vijftienjarige leerling uit het schoolsysteem van Shanghai qua wiskundeprestaties twee à drie jaar vóórloopt op zijn of haar leeftijdgenoten uit Westerse landen, en qua leesprestaties één à twee jaar. Naar aanleiding daarvan heeft het Grattan Institute, een Australische denktank, uitgezocht wat de succesfactoren zijn in de schoolsystemen van Shanghai, Hongkong, Singapore en Zuid-Korea (2012).² Dat heeft interessante uitkomsten opgeleverd.

Maar als eenvoudige onderzoeker zou ik eerst willen weten hoe die schoolsystemen gedefinieerd zijn. Wat verstaat men onder 'het schoolsysteem van Shanghai': gaan alle kinderen van een leeftijdcohort in Shanghai naar school? zijn er ook scholen die niet tot het schoolsysteem gerekend worden? is er soms een zware toelatingsselectie waardoor de hoge prestaties van het schoolsysteem verklaard kunnen worden? en hoeveel leerlingen hebben het schoolsysteem reeds vóór hun vijftiende verjaardag verlaten?

Afgaande op Wikipedia zijn dat vragen die hout kunnen snijden.³ Eén op de vier inwoners van Shanghai staat niet geregistreerd in het bevolkingsregister (vooral lower-class migranten). En de instructietaal op school is het Standaardmandarijn terwijl in de stadsprovincie vooral Shanghainees of andere Wu-dialecten worden gesproken.

The Hechinger Report (10/2/2012, 21/2/2012) bericht dat migrantenkinderen in China vaak niet tot het openbare schoolsysteem worden toegelaten, dan wel extra schoolgeld moeten betalen.⁴ Er wordt zelfs een zegsman opgevoerd die beweert dat de leerlingen van het succesvolle, door Shanghai bekostigde schoolsysteem tot de maatschappelijke elite behoren, vergelijkbaar met de leerlingen op particuliere scholen in Westerse landen.

En volgens een Amerikaanse official verwacht men in Shanghai van migranten dat ze hun kinderen naar hun Chinese thuisprovincie terugsturen om secundair onderwijs te volgen (*NY Times* 7/12/2010).⁵

Volgens de OECD (2011) is mijn argwaan echter ongegrond.⁶ Shanghai kent een algemene leerplicht en het schoolsysteem is ook voor migrantenkinderen toegankelijk. In het PISA-onderzoek is een representatieve steekproef uit alle vijftienjarigen getrokken.

Dus Shanghai mag zich bij internationale vergelijking met recht de koploper in PISA noemen? Ik ben daar nog niet van overtuigd, zolang nadere gegevens over de lower-class kinderen ontbreken. De vraag blijft namelijk hoeveel vijftienjarige migrantenkinderen buiten de steekproef zijn gevallen: (a) doordat ze weliswaar in de stadsprovincie Shanghai wonen maar niet in het bevolkingsregister geregistreerd staan, of (b) doordat ze buiten de stadsprovincie, bij familie in hun thuisprovincie, gestald zijn. Maar ik ben slechts een eenvoudige onderzoeker. Een ongelovige Thomas dus.

Wes Holleman

weblog onderwijs 24-2-2012

<http://www.onderwijsethiek.nl>

---

¹ <http://www.demorgen.be/dm/nl/1344/Onderwijs/article/detail/1396061/2012/02/17/Westerse-kinderen-liggen-drie-jaar-achter-op-Chinezen.dhtml>

² http://www.grattan.edu.au/publications/129_report_learning_from_the_best_main.pdf;

http://www.grattan.edu.au/publications/130_report_learning_from_the_best_detail.pdf

³ <http://nl.wikipedia.org/wiki/Shanghai>

⁴ http://hechingerreport.org/content/can-china-successfully-educate-its-future-workforce_7614/;

http://hechingerreport.org/content/what-the-u-s-and-chinese-school-systems-have-in-common-inequality-segregation_7715/

⁵ <http://www.nytimes.com/2010/12/07/education/07education.html?pagewanted=all>

⁶ <http://www.oecd.org/dataoecd/32/50/46623978.pdf> (p.90-98)